

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronkint 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Az internátus haszna.

Bocsánat az idegen szóért, de megfelelő jó kifejezést még nem szolgáltat a legújabb szótár sem és így kénytelenek vagyunk a régi latin elnevezést használni, ha csak nem akarjuk a táp-intézet névvel rontani a levegőt. Körülbelül minden ember tudni fogja, hogy az internátus olyan áldásos intézmény, amely a szegénysorsu falusi tanulóknak is lehetővé teszi, hogy tisztességes, rendezettségű lakás és élelem mellett tanulhassanak. A gimnáziumi internátusban lakást, ebédet és vacsorát kapnak a tanulók mérsékelt áron és van jótéteményes feladatok, sőt ingyenes hely is elég. Ezenfelül állandó tanári felügyelet alatt áll a bentlakó növendék és meg van szabva az étkezés, tanulás, szórakozás és pihenés ideje. Fegyelemhez, rendhez szokik a gyermek az internátusban és így magyarázható meg az a feltűnő körülmény, hogy a bentlakó tanulók mindig több eredményt mutathatnak fel, mint a bejárók.

Nem kell tehát hosszasan bizonyít-

gatnunk az internátus hasznos voltát, mert a tapasztalat, a szakértők egybehangzó véleménye hangosan kiáltanak az internátus mellett. Ez a körülmény teszi megmagyarázhatóvá a közoktatás vezető elemeinek böles és szükséges intézkedéseit, melyekkel ugyszólván napról-napra egy-egy újabb ilyen intézményt létesítenek. Hogy kellőképp igazolhassam állításomat, nem szükséges egyéb, csak a legújabb áldásos intézetet a kolozsvári „tanítók házáat“ felemlítenem, ahol az egyetemi ifjak nyernek lakást és élelmet Budapesten is van több ilyen intézet, amelyek szintén a szegény sorsu egyetemi diák életmódját teszik elviselhetővé, mert hiszen ki ne emlékezne vissza a régebbi egyetemi évekre, amiközben egy-egy jobbmódu szülők ivadéka a szorosán kiszámított havi gázsit osztotta meg barátjával, aki nem kaphatott kellő segílyt szüleitől és a kenyérkereset rögzös útjára volt utalva, hogy fenntarthassa magát. Milyen szerencsés volt, aki kapott „condiciót“, de hány volt aki nem kapott. Mennyi kitűnő tehetség

züllött el e miatt! De hála a haladó kor felvilágosodott embereinek, ez már nem igen fordulhat elő, hiszen a „menza academica“ lehetővé teszi a legszegényebb diáknak is, hogy ne éhezzenek.

De eltértem tulajdonképeni tárgyamtól. A gimnáziumi internátusról akarok bővebben szólni és rámutatni azon hiányokra, melyeket nálunk is betöltene egy ilyen intézmény.

Tudvalevőleg a mi gimnáziumunk tanuló anyagát főleg a vidék szolgáltatja. Más megyebeli is van, de a tanulók zömét fogarasmegyei fiúk alkotják. Már most ezzel a szóval, hogy fogarasmegyei, világosan ki mondtam tanulóink vagyoni állapotát is, tudniillik azt, hogy szegények. Hol is kerülne a fogarasmegyei falvakban jobbmódu család? Elég szép és dicséretre méltó az a tény, hogy ha egyik másik román földművesnek kis háza, földje van, már hozza a fiát gimnáziumba, tanult embert óhajtván belőle nevelni. De a kis földeseknek nagy az adója, a termése meg kevés és így nem csodálkozhatunk, ha legtöbb szülő nem

TARCA

Tóth Klára.

Irtá: Karaszky Ödön.

Nagynénak levele jött vasárnap délelben
Tanító fiától, rózsaszín pecséttel;
Apró gyöngybetűkkel írva a levélre:
„Öze egy Nagy Pálnénak tulajdon kezébe.“

Jön az alyafiság, alevégi, felvégi,
Egyik a levelet, másik Nagynét nézi.
Találgatják egyre: — vajj! mit írhat benne?
Hej, ha köztük egy is irástudó lenne! . . .

Felbontják; forga'ják, ki balra, ki jobbra,
Egy arckép esik ki belőle a porba:
Gyönyörű, mosolygó úri lány arcképe,
Egyenest Tóth Klára lábai elébe.

Tóth Klára felveszi; csak nézi . . . csak nézi . . .
Meghasad a szíve azt érzi, úgy érzi;
Olvassni nem tanult s csak leborul sírva:
Ő már tudja mi van a levélben írva!

Galac község multjából.

— Irtá: Áron Miklós gör. kel. lelkész. —
I-só évszázak.
1469—1668-ig.

Klain hisztorikus említi, hogy Galac az Olt mellett 1469-ben a gyulafejrvári érsekséghez tartozó püspöknek a székhelye volt. A püspöknek a neve, akinek Galac volt a székhelye Makárius.

Ép ezért a galaci gör. kel. lelkészségnek a történetét az 1469-ik esztendővel kezdem meg, amelyet Klain megemlít és ezen évszázak történelmi folyását 1668-ig írom meg, amikor Apaffy Mihály, Erdély fejedelme köznemességre emeli: Honorabiliem Johannes Popam Pastorem Ecclesiae Valachiae, posesorem Galaciensis.

Bármennyire igyekeztem adatokat szerezni Makárius galaci püspökről és székhelyéről, nem találtam.

Valószínű, hogy az ugynevezett „Monastériánál“ levő helyen, a galaci hegyen levő kőkereszt megett volt a püspök székhelye.

Az emberek a kőkereszt helyét: „A hegyen levő keresztnél“ nevezik. A hegy mögött, amely Marosvásárhely és Fogaras között a legmagasabb terület a „Monastéria“ helye, ahol nyáron át a rajta nőző fű pázsitot alkot, mert azon völgyet a zárda szerzetesei megművelték. A zárda helyén az öregebb emberek romokat is találtak, amelyeket ma nem lehet többé látni.

A zárda helyének szomszédságában az Eszténa völgye terül el, amely azonban felszántatott. Ezen völgyet valószínű, hogy ugyancsak a szerzetesek művelték és ezen elnevezését azon körülmény következtében kapta, hogy az eszténa birtokosai a mintegy ötven holdnyi területét földet juhakkal megtrágyáztatták.

Ugy a Monastéria helye, valamint ennek völgye Bohole község birtokát képezik. Mig az Eszténa nevű völgy Galac község tulajdona és azon hely, ahol a legmagasabb csucs van, a hegyen levő keresztnél, (ahol ezen kereszt mostan is látható,) a Galac, Nagysáros és Bohole községek közötti a ha-

Sirolin

a legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál u. m. idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatlik.** Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 K.-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg a következő cégnyomással legyen ellátva: **F. HOFFMANN-LA ROCHE & CO** vegyészeti gyár BASEL (Svájc.)

fogadhat rendes kosztot fiának. Elég, ha a szálláspénzt birja fizetni, ételneműt meg hoz hazuról hetenként a szülő, ha valami közbe nem jön. Hát ez sajnálatos állapot! Tanulóink nagy része a hiányos étkezés folytán gyenge és ha a test nem egészséges, erős, a szellemi munkát sem lehet oly nagy mérvben megkövetelni. Hiszen elég tapasztalat áll előttünk. Tudok esetet, amikor a sápadó fiút felszólította tanára és kérdezte mi baja van? Mire a gyerek elmondta, hogy szülei nem jöhettek be és már két nap óta nem evett semmit, mert kérni restelt. A tanár adott aztán 20 fillért és elküldte kenyeret venni a szegény éhes gyermeket! Kell-e ennél kiáltóbb bizonyíték arra, hogy Fogarason egy ilyen internátus nagyon is beválna.

Mint nem régeből olvastam, a kormány Petrozsényben internátust létesített, mivel súlyt fektet az idegen nyelvű gyermekek megmagyarosodására és ezzel is könnyíteni akarja a szegény gyermekek tanulását. Bizonyára a mi vármegyénk is tulnyomóan nem magyar ajku és tanulóink évről-évre emelkedő létszáma bizonyítja a jószándékot, amely a lakosságban a magyarosodás terén nyilvánul. Idő és célszerű rámutatni a hiányra és felhívni az intéző körök figyelmét ezen körülményre. Hiszen anynyi célt szolgálna ez az internátus! Elsősorban nagy jótékonyt gyakorolna az állam. Másodszor nagyban elősegítené a magyarosodást és így az a cél, hogy mentől több hazafias érzelmű, művelt ifjat neveljünk a hazának, el lévén érve, a haza jövője elé nagyobb reménnyel

tárra vonatkozó okmányokban meg is van nevezve.

Valószínű, hogy a leirt helyen volt az említett püspök székhelye, a zárdában, mely után csak a neve maradt meg mind a mai napig.

Némely historikusok véleménye, amely szerint az említett zárdát a fogarasi püspök nyári székhelye lehetett csak, aki friss és tiszta levegője miatt kereste fel ezen helyet. Nem fogadható el, mivel a fogarasi püspökség a galacinál 220 évvel később létezett. (Galac püspöksége 1469 körül létezett, míg a fogarasi 1689-ben. Lásd dr. Puskárius Hilár: „A magyar- és erdélyországi románok érséksége“ című művét.)

A tradícióban csekély képzelt nyomot találunk az említett püspökségről.

Elődöm Pop József, aki 1890. január hó 1-én halt meg 77 éves korában és a galaci lelkeség több más főbb híve, akik közül Pakála György és Schiupu Péter előljárókat sorolom fel, több ízben elbeszéltek, ahogyan ők is az öregektől hallották, Galac községe

és bizalommal nézhetnének. Fontoljuk tehát meg ezt a körülményt és cselekedjünk a szükség parancsolta törvény szerint.

Halmi Gyula

Vármegyei közgyűlés.

(Folytatás.)

A közgyűlés jegyzőkönyvének román nyelven való vezetéséért, az ügy lefordításáért és román nyelven való előadásáért a múlt évi közgyűlés Poparadu Áron árvaszéki ülnöknek, tiszteletdíj címen megszavazott 300 koronát, de a belügyminiszterium a határozatot nem vette tudomásul és a 300 koronát nem engedte kiutalványozni. A közgyűlés elhatározta, hogy újabb előterjesztéssel él és kéri az eddigi összegnek és az évi 300 koronának jövőre is leendő kiutalványozását.

Az idegen törvényhatóságok átiratai megkeresései között egyszerűen tudomásul vétettek a következők:

Tolna vármegyének átirata a vasuti alkalmazottak által kifejtett erőszak megismétlődésének megakadályozására teendő intézkedés iránt, — Debrecen szab. kir. város közönségének átirata, a magyar nyelvnek és a jelvényeknek, a külképviseletben való érvényesítése iránt, — Nyitra vármegye közönségének átirata a nemzeti viszonyok rendezése, — Maros-Torda vármegye közönségének átirata az italmérsi jövedelemnek kizárólag a községek részére leendő átengedése iránt, — Győr szab. kir. város közönségének a községi adófizetési kötelezettség általános kiterjesztése iránt, — Sáros vármegye törvényhatóságának átirata, a magyar nyelv használatának a külföldön székelő közös képviselői hatóságoknál leendő érvényesítése iránt, — Zombor város közönségének átirata az élelmiszerek mesterséges megdrágításának megakadályozása iránt. —

A vármegyei tisztviselők országos egyesületének átirata, a vármegyei tisztviselők dologi átalányainak rendezése tárgyában

400—500 évvel ezelőtt 300—400 családból állott, határa a vizek folyása szerint terült el és keletre Pisztalán szőlőkertjével, amely jelenleg Sóna község tulajdona, északra a „Lempes“-sel volt határos, ma Nagysáros tulajdona. És ezen esetben a „Manasztéria“ nevű hely teljesen Galac község határán terült el és az is bizonyos, hogy azon időben Fogaras sokkal kisebb volt Galacnál.

A barbár népek, mint törökök és mások betörése az előfordult vészek és kolera következtében Galac község lakossága teljesen elpusztult, úgy hogy csak három család maradt életben, amelyekből ezután Galac ismét feltámadt. És nem lévén többé, hogy ki művelje a földet, más vidékekről költöztek át ide emberek, mint Kimpiánu a Kampiáról, azaz a Mezőségről stb., úgy hogy Galac lassan-lassan ismét felcseperedett 100—200 családra.

(Folytatása következik.)

egyszerűen tudomásul vétetett, mert egyrészt az ilyen átalányok csak nemrég lettek méltányosan emelve és megállapítva, másrészt azok emelésére alap nem is áll rendelkezésre, ugyancsak az említett egyesület elnökségének azon átirata, hogy a törvényhatósági utmesterek a XI. fizetési osztályba soroztasanak, pártólólag kiadott a vármegye alispánjának.

Nemkülömben, ugyancsak ezen egyesületnek átirata folytán elhatározta a közgyűlés, hogy minden járásban, tehát összesen négy járási irodatiszti állást létesít, amely határozatot jóváhagyás végett a belügyminiszterhez felterjeszti.

Az országos magyar gazdasági egyesület átirata, mellyel a Galicia, Románia és Oroszország felől történő bevándorlás megakadályozása iránt intézkedést kérő feliratának pártolását kéri, tudomásul vétetett.

Bereg vármegyének átirata, II. Rákócy Ferenc hamvainak hazaszállítása és elhelyezése tárgyában, mint más tárgytalan, szintén tudomásul vétetett. — Kolozsvár városának átirata, a magyar tanítók, kolozsvári hunyadi karának szegélyezése iránt, alap hiányában szintén nem volt figyelembe vehető és teljesíthető.

Rövidebb vita keletkezett Kisküküllő vármegye közönségének azon átiratánál, hogy azon felirata, mellyel kéri, hogy az állami népiskolákban a hitoktatás az összes felekezetek által csak magyar nyelven eszközöltessék, a közgyűlés által is pártoltassék.

Garoin Miklós tag indítványozta, hogy az átirat ne vétessék tudomásul, hanem az visszautasítsék. — Az állandó választmány véleménye, hogy az átirat vétessék. Végül a közgyűlés többsége a Garoin Miklós indítványát fogadta el.

Az őszi rendes közgyűlés pártólólag vette tudomásul végül Győr vármegye közönségének, a forgó pisztolyok és töltényeknek forgalomba hozatalának, korlátozására vonatkozó átiratát. Csanád vármegyének a vármegyei kórházi alkalmazottaknak a vármegyei tisztviselők sorába való felvétele tárgyában átküldött átiratát.

A vármegyei keblü ügyek során, előbb is a vármegyei háztartás 1905. évi költségvetése lett tárgyalva, mely az ajánlott összegekkel és kiegészítésekkel vita nélkül egyhangulag lett elfogadva, éppúgy a törvényhatósági közut-alapnak 1905. és 1906. évekre elkészített költségvetése is.

A gyámpénztárnak 1903. évi számadása is vita nélkül elfogadtatott. Az egészségügyi körök elkülönítése és a körorvosok fizetésrendezése ügyében elhatározta a közgyűlés, hogy minden egészségügyi körben, melyek eddigéig egyesítve voltak, (2—2 kör) külön körorvos alkalmazassék 1600 korona fizetéssel, 400 korona lakbérrel, 400 korona utiálatánnyal. A jegyzői terménybeli illetmények becsőbizottságok a vledényi és ótöháni jegyzőségekre nézve megalakítottak. Bodnár József vármegyei levéltárnok, Harsényi Béla szolgabíró, Gregoriusz Frigyes és Grama János közigazgatási gyakornokok, a nyugdíjintézetbe való felvétele elhatározott.

Elhatározta a közgyűlés, hogy az 1904. év végén kilépő, választott törvényhatósági bizottsági tagok helyébe, az új tagok választott.

Ferenc József keserűvíz

az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer,

kapható THIERFELD LIPÓTNÁL Fogarast és Köhalomban.

tására határidőül folyó évi november hó 14-ét tüzi ki és pótválasztásra november 28-át, egyuttal a választási elnököket és helyetteseket is kiküldötte, akiknek névsorát lapunk legközelebbi számában fogjuk mi is közölni.

A közgyűlésen szavazattal bíró tisztviselők névjegyzékét, az 1905. évről megállapította a közgyűlés. Megalkotta a jegyzői fizetéséről szóló szabályrendeletet, melylyel biztosítani kívánja azt, hogy jövőre a községi és körjegyzők is fizetésüket, illetve lakbérüket rendes havi előleges részletekben felvehessék, mert vannak, illetve voltak olyan körjegyzőségek is, ahol a körjegyző egész éven át fizetését fel nem vehette, hanem csak az év végén juthatott nagynehezen a fizetéséhez. A jegyzői fizetési alap rendszerezése esetén ez a viszasság ki lesz zárva. Hersényi Béla szolgabírónak, egy évi önkéntesi időre be kell vonulnia és ezért egy évi szabadságidő részére engedélyeztetett ugyan csak nevezettnek azon kérésére, hogy egy évi önkéntesi szolgálata ideje alatt, egész fizetése élvezetében hagyassék meg, elhatározta a közgyűlés, hogy a kérelmező részére 1000 korona segélyt ad, melyet havi részletekben vehet fel azon a két havi fizetésen kívül, melyet a törvény értelmében ő a szabadságidő két első hónapjára felvehet.

Az esküdtbírói tagok jegyzékének összeállítása és felülvizsgálása céljából az eddigi hat bizalmi férfi lett kiküldve a törvényhatóság részéről.

Vogel Frigyes állandó díjnoknak kérése, hogy irnokká léptetessék elő, elutasított mind tárgytalan, mert az ügy külön rendezve lesz.

Egy szolgabírói állásnak választás utján való betöltése céljából, a kijelölő bizottságba Gróf de la Motte Arthur, Makavieu Jakab, Török Bálint, Serbán Miklós, Váró Béni, Steinburg Frigyes tagok küldettek ki. Rövid tanácskozás után a kijelölő választmány elnöke bejelentette a közgyűlésnek, hogy az állásra hárman pályáztak és pedig: Cserey Béla, Zankó Géza és Pató Béla. Mindhárom jelöltetvén egyhangulag megválasztott: Cserey Béla a IX. fizetési osztály 3-ik fokozatába, aki eddig a X. fizetési osztály 3-ik fokozatába volt, a X. fizetési osztály 3-ik fokozatába, vagyis a Cserey Béla helyébe megválasztott Zankó Géza. Ez utóbbi a közgyűlés színe előtt, a főispán kezébe az esküt letette és ezzel a választási aktus befejezést nyert, nagy része a bizottsági tagoknak el is távozván a közgyűlésről.

Vogel Vilmos vármegyei központi irnoknak azon kérése, hogy irodatiszti állásra előléptetessék, oly módon nyert elintézés, hogy az állás rendszerezése elhatározott, de hogy ez állásra ő nevezetik-e ki, az a főispán jogkörébe tartozik.

(Folytatása következik.)

Az álhir.

Arany János makámát irt a poloskáról. Mi ezuttal az Arany tárgyához sokban hasonló thémáról írunk: az álhirről, ha nem is makámát, csak szerény tollunkhoz mért leírást. Mi is az az álhir? Rendesen rosszakaratu, irigy emberek silány sugás-bugása, mellyel valaminek, vagy valakinek ártani akarnak. Fenhéjázó, mindent megdöntő terveket bocsát világgá alattomos utakon valaki,

nagy titkolózva sugja szomszédja fülébe: de az istenért, tovább ne mondd! Természetesen az így preaparált szomszéd tükön ül és nincs nyugta addig, míg újabb titoktartási esküvétel mellett tovább nem mondja az érdekes ujságot. Mert hiszen meg van mondva a nagy igazság, hogy csak az jó, ami tiltott. Ha egy ujságot elmondanak azzal a megjegyzéssel: kérlek barátom tedd közhírré, eszébe sem jut az illetőnek, hogy tovább mondja. De ha fontos titokként adják ugyanazt tudtára, nem nyugodhat, szüntelenül izgatja a nagy ujság, melyet még más nem tud. Felületes emberek által forgalomba hozva, így megy aztán lassanként köztudatba a poloskához hasonló álhir. Azért hasonlítom a poloskához, mert homályban él, mint az és piszok a szülőanyja, mint annak. Ezenkívül büzlök is, mint a poloska és mar is gyakran, elég találó hát a hasonlat ugy-e bár?

Egy ilyen rosszakaratu álhir került forgalomba nálunk legújabbán és ez nem egyéb, mint az, hogy lapunk: a Fogaras és Vidéke legközelebb bevégi pályafutását, megszűnik. Nevetve hallottuk aggódó barátainktól a kérdést: igaz-e? Hogy is ne lenne igaz! Hiszen hallatlan botrány az ugy-e bár, hogy ez a lap, él és uralkodik még mindig, pedig — ha jól emlékszünk — megindulása idején rövid két havi életet jósoltak a mindenütt fellépő halálmadarak neki. Hogyne bukne meg ez a lap! Hiszen hallatlan módon kimeri mondani az igazat és érti a módját, hogy — bár egyes személyt soha sem bánt — a közjó érdekében kimutassa és megsemmisítse a személyi önző érdekeket! Hogy is ne szűnnék meg ez a lap! Hiszen három hó hiján két éve már, hogy a közügyek fellendítésén munkálkodik, óriási anyagi és szellemi áldozatok árán! Mindezekért tehát méltó jutalma lenne a bukás csak azért, mert megmeri bírálni méltányosan és igazságosan a tetteket, melyek a közérdek helyett magánérdekeket szolgálnak!

Nem, igen tisztelt álhir terjesztő uraim, nem lesz igazok! Tessék csak beletörödni abba a változhatatlan ténybe, hogy Fogaras megyének van egy ujsága, amely minden önérdéktől menten a közjót szolgálja is anélkül, hogy bárkit megsértene is tapintatosan, de igazságosan bírálja el a tetteket, sohasem a személyt, mindig a közjót véve tekintetbe!

Olvasóközönségünkről is feltesszük, hogy nem ül fel az ilyen rosszzándéku álhireknek, hanem kiadónk anyagi áldozatait méltányolva, fokozott mértékben támogatja ezután is a lapot.

A természetes aszfalt.

A természet csodás és kimagyarázhatatlan utait ki érthetné meg. Ki tudná meg-

magyarázni, hogyan képződik az arany a föld gyomrában, miként alakul évszázadokon át, hogy az emberiség bálványá legyen napvilágra jövele után. Száz meg száz ilyen csodás ajándéka van a bőkezű természetnek és az ember, ez az örökké gondolkozó lény mindeniket feltudja a maga javára használni.

Az Isten ajándékozta csodás anyagok között is becses és szinte megbecsülhetetlen értékű a természetes aszfaltkő, amely nem egyéb mint bitumen tartalmu mészkő. A természetes aszfalt Malo hypothesis szerint azáltal keletkezett, hogy magas feszélyű bitumen tartalmu gőzök, magas hőmérsékletek behatása alatt, mészkő rétegeken keresztül hatolva — utólagosan összesűrűsödtek — miáltal a mészkő anyagi szerkezete teljes átalakulást szenvedett. A mészkő molekuláinak természetes összetartása megszűnt és az össze-ragasztás egy módjával pótolatott, mely esetben a bitumen vette át a kötanyag szerepét. A bitumen a mészkövet annyira átjárta, illetve ezek annyira összeforrtak, hogy különválasztásukat még kémiai eszközök segélyével is alig lehet megvalósítani.

Ilyen természetes aszfaltkő bánya igen ritka és Európában eddig a legismertebb és leggazdagabb réteggel bíró a Reuse folyócska völgyében fekvő val de traversi bánya, mely a svájci Neuchatel-kantonban van. Ez volt az első aszfaltbánya, melyet Európában feltártak és kihasználtak. Ezen bányák-miután már több tulajdonost cseréltek, 1870-ben a „The Neuchatel Asphalte Company” tulajdonába mentek át, mely minden országban fiókokat állított fel és oda törekedett, hogy ezen megbecsülhetetlen építőanyag mennél szélesebb körben alkalmaztassék. Számptalan fióktintézetet létesített külföldön. Van intézete: Amsterdam, Berlin, Brüssel, Cairó, Fokváros, (Afrika) Melbourne, Mexiko, Neuw-York, Scafa, Bécs és Budapest. Ezt a budapesti intézetet nálunk Fogarason, Grün Samu képviseli, aki mindenféle megbízásokat és megrendeléseket elvállal.

Az építőzőknek figyelembe kell venni, hogy ezen természetes aszfalt a műaszfalttól sokban különbözik és az utánzat bár valamivel olcsóbb, sohasem olyan jó és fele ideig sem tart, mint a valódi aszfalt. A műaszfalt légszesz kátrány, szurok, gyanták és bitumen tartalmu palákból, száraz destilláció utján nyert olajok, kréta, agyag, márga sőt utkaparék is, részint gyakorlati módon, részint tudományos színezetű utasítások szerint összefűzött keverék és az ezzel tett kísérletek a legsufosabb kudarcot vallották. Természetesen mindjobban megtanulta saját kárán a közönség, hogy a mesterséges aszfaltot hasonlítani sem lehet a természetesen termett aszfalttól és ma már ott állunk, hogy a műaszfalt minden nagyobb építkezésnél leoszorul a versenytérről és a természetes aszfalt elfoglalja az őt megillető helyet. A szakértő azonnal felismeri a kétféle aszfalt között az igazit, de hát a megrendelő nem mindig szakértő és mivel külsőleg az utánzat elég jól sikerült, a megrendelő teljesen a vállalkozó megbízhatóságára van utalva. Ennélfogva érdekében áll minden megrendelőnek csak oly céget megbízni, mely minden tekintetben megbízható és ismeretes. Mint már említettük is, ilyen megbízható cég a Grün Samu által képviselt természetes aszfaltgyár és így egyedül ezen cégnél kell

megrendelést tennie annak, aki jó és valódi aszfaltot akar pénzéért kapni.

A természetes aszfaltból készített gyalogjáró hézagmentes, könnyen és alaposan tisztítható, felülete a használat által nem csiszolódik le, (mint az pl. a kőburkolatoknál tapasztalható) és még nagyobb emelkedéseknél is könnyű rajta a járás, sőt jégkérgezés idő alkalmával is kevésbé veszélyes és ami főelőnye, a házak alapfalait a nedvességtől megőrzi. Budapesten az összes utcákat és tereket ez a társaság burkolta. Ezenkívül Magyarországon még 43 városban mintegy 1.500.000 méternyi utat fektetett be természetes aszfalttal.

Mindez világosan beigazolja, hogyha aszfaltburkolatot akar bárki is, egyenesen a kutfőnél a természetes aszfaltgyárnál tegye rendelését, amelyet nálunk Grün Samu képvisel, mert csakis így lehet nyugodt, hogy pénzéért igazi jó munkát és valódi terméket kap.

-y.

H I R E K.

— **Kinevezés.** A m. kir. belügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök ur ö nagyméltósága Thierfeld Dávid fogarasi könyvkereskedőt Fogaras-, Alsófehér- és Szebenmegyék területére kivándorlási meghatalmazotti minőségben végleg megerősítette.

— **Villamos világításunk.** Vértes Dezső vállalkozó visszalépése után azt hittük, hogy egyelőre legalább le kell mondanunk a villamos világításról. Ebben a hitünkben megerősített az is, hogy a tekintetbe vehető másik ajánlatnak benyújtója sem tartotta fenn feltételeit s új ajánlat alapján kívánt tárgyalni. Annál nagyobb örömmel adjuk hírül t. olvasóinknak, hogy Rösler és Fischer nagyszzebeni vállalkozók a Vértes Dezső és a város között létrejött megállapodásokat, illetve a már kidolgozott szerződést, alárendelt módosításoktól eltekintve, elfogadták, sőt az utcai világítást még javították. A kedvező alkalmat megragadva városunk képviselőtestülete, f. hó 20-án tartott ülésében a szerződést egyhangulag elfogadta s utasította a város főbíráját és főjegyzőjét, hogy a szerződést formálisan is kössék meg. Ez a hét folyamán meg is fog történni, mikor is a vállalkozók a szerződés értelmében 5000 korona ovadékat kötelesek a város pénztárába elhelyezni. Ezek alapján alapos az a feltevésünk, hogy a városnak sikerült a villamos világítás ügyét megoldani. Ha majd a szerződést aláírták, ismertetni fogjuk olvasóinkkal; annyit azonban már előre is elmondhatunk, hogy az úgy a városra, mint az egyesekre nézve igen előnyös.

— **Huszonegy év.** Október 26-án lesz évfordulója azon emlékeztető napnak, a mikor Rombauer Emil c. főigazgató egy olyan embert köszöntött fel, illetve üdvözölt a nagyszzebeni tankerület összes tanárai nevében, a ki a fogarasi közönség előtt is nagyra becsült és köztiszteletben áll. Ez a kiváló férfiú Elischer József kir. tanácsos, tank. főigazgató, a ki Fogarast kulturális téren

annyira vitte már. A fenti napon ünnepli ő főigazgatóságának huszonegyedik, tanárkodásának harminenyolcadik évfordulóját és mi kedves kötelességet vélünk teljesíteni akkor, a midőn e nagy és szép napon tisztelői jókívánatait tolmácsolva, a magunk részéről is szerencsét és boldogságot kívánunk. Kívánjuk, hogy áldásos működését még igen sokáig folytathassa, egészségben és megelégedésben, „ad multos annos!“

— **A virslí.** Egy ízben már felszólaltunk azon anomália ellen, mely nálunk a közegészség terén uralkodik. Az embereknek legdrágább kincsük az egészség és épen ezért a közegészség hivatott közegeinek szigorúan kell ellenőrizni minden e tárgyban előforduló dolgot. Eddig azonban vajmi lanya eljárást tapasztaltunk e téren és így eshetik meg olyan vizsás dolog, mint a minek legközelebb is nyomára jöttek. Mint nekünk sárkányi levelezőnk jelenti, ott kiderítették, hogy a virsliket rossz, egészségtelen bébe töltik. A kellő intézkedések természetesen meglettek téve, de az már késő, mert ki tudja hány ember egészsége lett már eddig is tönkre téve. Végre is beteljesedik Göre Gábor bíró ur vice, a ki meglátván a száguldó automobilt, bámulva meséli Durbints sógornak, hogy már ezután a ló meg a számár csak „birslí kóbászna“ van a világon, mivelhogy a szekér és az eke ezután magától fog szaladni!

— **Az „Ujság“** című lap vállalkozás cím alatt a közgazdasági részét egy új rovattal bővíti ki, melyben naponként hír formájában díjmentesen közzé fogja adni mindazt, ami a vállalkozással, közszállítással és bérbeadásal kapcsolatos.

— **Új komlóskertek telepítéséről.** Az újabb irodalomban Imreh Lajos s Réti János irtak egy-egy komlótermesztési füzetet, előbbi megrendelhető Budapesten, az Országos Magyar Gazdasági Egyletnél, (Köztelek, üllői-ut 25 sz.), utóbbi Kolozsvárt az Erdélyi Gazdasági Egyletnél (Potófi-utca 7.) — Husz filléres pósta-bélyeg ellenében Csézer Lajos m. kir. gazdasági vándor-szaktanár (lakik: Kolozsvár) bárkinek megküldi a két hivatalos komlótermesztési füzetet s utmutatót: ha ezt egyszerű levélben kéri. Komlótelepítési szándék esetén ugyanő a helyszínére is kitutazik — tervezet s költségvetés megbeszélése okából: ha erre akár a községi előljáróság vagy gazdasági egyesület útján felszólítják. Ha az új komlótelepítő gazda többször igénybe óhajtja venni a szaktanár közreműködését, úgy aziránt a földmivelésügyi miniszter urhoz kell folyamodni. — Új komlóskertek telepítése már az ősszel megkezdődik: ajánlatos minél előbb érintkezésbe lépni a szaktanárral.

— **Községi sósfürdő.** Homoródszentmárton község határán a „Vásártér“ nevű helyen községi sósfürdőt építenek, amelyre a pénzügyminisztertől e napokban érkezett le az engedély.

— **Pályázati hirdetmény.** A brassói m. kir. adóhivatalnál egy XI. fizetési osztály III. fokozatába sorozott adótszti állásra, a mely Morik Károlynak járási számvevővé történt kinevezetésével üresedett meg, pályázat hirdettetik. Pályázati határidő 2 hét.

— **A mértékhtelestés államosítása.** A kereskedelemügyi minisztériumban már elkészültek azon törvényjavaslattal mely a mértékhtelestés államosításáról szól. Ha törvényerőre emelkedik a javaslat, akkor a jövő év elején a mértékhtelestés államosi-

tása minden valószínűség szerint az egész vonalon bekövetkezik.

— **Magyar tudósító a harctéren.** Pázmándi Dénes volt országgyűlési képviselő az orosz harctérré, Mukdenbe utazott.

Takarmánybeszerzési források. Megszereztük a földmiv. minisztériumnak második számú kimutatását a takarmánybeszerzési forrásokról. A nagyobb cégek a következők: Huszton Habenstein Bernát 30 vagon széna. Nagymácsogon: Jógászfelügyelőség 100 mm. tövekkkel vegyes buzaszalma; Magyarfalvi cukorgyár 20 vagon széna; Steierben Lichtenvaldon S. T. Schalknál 30 vagon széna; Weisz Ignácnál Óswiecim (Galiczia) 50 vagon széna; Felső-Ausztriában Attnongen Sonhtag Ferencnél nagymennyiségű széna; Eschen-dorfban (Grác mellett) Schlee Mártonnál 30 vagon széna. Ugyancsak Grácban Verbrantner uradalomban 30 vagon édes és savanyu széna. A jelzett beszerzési források fogják közölni az árakat.

— **Jutalomdíj a jegyzőknek.** A kisbirtokosok Földhitelintézete 1500 kor. ajánlott fell Tallián Béla földmivelésügyi miniszternek oly rendelkezéssel, hogy azt a községi jegyzőknek jutalomképen ossza ki és pedig azok között, kik a mezőgazdaság fejlesztése, új keresetforrások nyitása, új munkaalkalmak teremtése által a falu népének jólétét mozdították elő. A miniszter 350, 300 és 200 koronás jutalomdíjakra osztotta fel az összeget és felhívta a Községi Jegyzők Országos Egyletét, hogy minden jutalomra három, a falu jólétéért önzetlenül működő érdemes községi jegyzőt hozzon javaslatba. A díjat még ez évben kiadják.

— **Tifusz járvány Nagyszzebenben.** Néhány nap óta Nagyszzebenben körülbelül 40 ember erős tifuszban fekszik. Hogy mi okozta e járványt, eltérő az orvosok véleménye. Egyesek a vizet hozzák fel okul, mások pedig a gyümölcsöt, különösen pedig az Arad vidékről behozott szőlőt. Ezért a nagyszzebeni hadtestparancsnokság megtiltotta a katonáknak a nyers gyümölcs élvezetét.

— **Állatorvosok szabadságon.** A m. kir. földmiv. miniszter körrendeletet intézett az egyes kir. állatorvosokhoz a szabadságen-gedélyek kérelmezése és nyilvántartása tekintetében követendő eljárás szabályozása tárgyában. Ezen körrendelet szerint az állatorvosok szabadságidő engedélyezése iránti folyamodványaikat felterjesztés előtt illetékes felettes hatóságuknak bemutatni tartoznak. Nyolc napnál rövidebb szabadságot a főispán eügedélyezhet. Ennél hosszabb tartamu szabadságidőért a m. kir. földmivelésügyi miniszterhez kell a főispán útján folyamodni. Az engedélyezett szabadságidő azon a napon kezdendő meg, a mely az engedélyben erre megállapított. Ha valamely m. kir. állatorvos valamely évben kisebb részletekben összesen 21 napi szabadságidőt már igénybe vett, újabb, nyolc napnál rövidebb szabadságidőt is csak a földmivelésügyi minisztertől nyerhet.

△ **Mi a „Sirolin“?** „Sirolin“ a modern pharmaceutikai vegytan vívmánya. Ellentétben a tüdőbajok ellen eddig használt összes szerekkel (mint Creosot, Guajacol stb.), melylyek kellemetlen szaguk, rossz ízük és égető hatásuk folytán a legtöbb betegnél ellenszenvet, az étvágy és emésztés károsítását idézik elő. A „Sirolin“ oly szer, mely a leggyengébb és legelkényeztetettebb emberek által is eredménnyel használtatik. „Sirolin“ egy kellemes szagu és jó ízű syrup, mely számtalan orvos és klinika által szaklapokban felette kedvezően ajánltatik.

Ipar és kereskedelem.

Ösztöndíjak

fiatal iparosok, valamint kereskedelmi akadémiát, illetve főiskolát látogató ifjak számára.

A brassói kereskedelmi és iparkamara részéről legközelebb két fiatal iparos, valamint egy fiatal kereskedő számára 600—600 koronás ösztöndíj adományoztatik.

Ilyen ösztöndíjért folyamodhatnak a kamara kerületben, mely kiterjed Brassó, Nagyküküllő, Szeben és Fogaraszvármegyékre, állandóan lakó, vagy abban született és illetőségű iparos, illetve kereskedő ifjak.

Az iparosok számára való ösztöndíjra pályázhatnak oly törekvő fiatal iparosok, akik az eddig szerzett szakismereteiket ipari szakiskola látogatása által bővíteni akarják.

A folyamodványban felemlítendő: folyamodó neve, lakhelye, családi viszonyai, az esetleg általa választott külön szakma és a szakmájában való további kiképzésére választott ut. Folyamodónak továbbá a nyelvismereteit kell igazolnia, valamint a folyamodványhoz csatolnia kell a keresztlevelet, az eddigi foglalkozásáról és tanulmányairól szóló bizonyítványokat, szintugy az illetékes hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítványt.

Kereskedelmi akadémiát, vagy főiskolát látogató pályázók által a kérvényben felemlítendő a folyamodó életkora, családi viszonyai, továbbá azon terve, mely szerint ismereteit később a hazai kereskedelem érdekében gyakorlatilag értékesíteni szándékozik.

Megjegyeztetik, hogy olyan pályázók, kik a budapesti keleti kereskedelmi akadémiát látogatni szándékozzák, előnyben részesíttetnek.

Az ivenkint 1 korona magyar bélyeggel ellátott folyamodványok az összes pályázók által legkésőbb folyó évi november hó 12-én déli 12 óráig a kamara iktatójánál beérkezteszendők.

Az ösztöndíjat nyert iparosoknak írásbeli kötelezettséget kell vállalniuk arra, hogy később saját magyar hazájukban fognak letelepedni, a kereskedőnek pedig arra, hogy később tényleg a hazai kereskedelem szolgálatában fog működni, történnék ez akár valamely külföldi állásban, akár belföldön; ezen feltétel nem teljesítése esetén az ösztöndíjban részesültek kötelesek azt visszafizetni.

Igazolványok bélyegmentessége.

A m. kir. pénzügyminiszter f. évi szeptember hó 20 án 84.660. sz. a. kelt rendeletével a saját üzleti használatra behozott gépek kedvezményes vámja érdekében a kereskedelmi és iparkamarák által kiállított igazolványokat bélyegmenteseknek nyilvánította.

Szállítás.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszternek a magyarországi állami közutak fenntartásához az 1905—1910. években szükséges fedanyag (kavics) szállításának biztosítására vonatkozó versenytárgyalási hirdetménye a brassói kereskedelmi és iparkamara irodájában az érdekeltek által betekinthező.

A fakereskedőknek ács munkálatokra való vállalkozása.

A kereskedelemügyi miniszter konkrét eset alkalmából kijelentette, hogy fakereskedők ács munkálatokra csak vállalkozói iparigazolvány alapján vállalkozhatnak és az ács munkálatokat ily esetben is csak iparengedélylyel bíró ács mesterek által végeztesethetik.

Szállítás.

A m. kir. posta- és táviráda intézet részére 1905. évben szükséges 1764. darab 10 méter, 26131 darab 8 méter és 38.001 darab hat és fél méter hosszú telítetlen oszlop mennyiséget, írásbeli ajánlatok alapján kívánván biztosítani, a kereskedelemügyi miniszter felhívja mindazokat, kik a különböző lerakó helyen átadandó fentebbi oszlop mennyiség egy vagy több részletének szállítására vállalkozni óhajtanak, hogy a pályázati feltételeknek megfelelően kiállított zárt írásbeli ajánlataikat legkésőbb folyó évi október ber hó 23-án déli 12 óráig a kereskedelemügyi miniszterium segédhivatali igazgatóságához nyújtsák be.

CSARNOK.

Mese egy gazdag leányról.

— Elbeszélés. —

Írta: Vécseiné Jankovich Lujza.

(Folytatás.)

— De Sára, én nem értelek — hűledezett a kis Stofné.

Valóban, a művelt lelkű, jó modoru leányt, aki szíves előzékeny volt eddig mindenki irányában, még soha sem látta az anyja ilyen magáról megfejtkezettnek.

Nem tudta felfogni, hogy mi történt vele és miután Sára megint elhallgatott és nem is látszott hajlandónak megmagyarázni kitörésének okát, az anyja nem zaklatta tovább. Ismerte a leánya érzékenységét. Tudta, ha csak egy szót szólana még, Sára bemenne szobájába, magára zárna az ajtót és ott maradna, míg csak jól kinem sirta magát.

Az utóbbi időben érthetetlen ez a gyermek — töprengett magában az egyszerű jó asszony, aki ösztönszerűleg érezte, hogy itt áll a nagy rejtély ajtaja előtt, mely csakis önként tárulhat fel majd előtte, mikor egy istenáldotta pillanatban a leány édes anyja keblére borul és meggyónja szívének titkát.

Addig neki nem lehet más feladata, mint örködni gyermeke fölött. — — —

— Deésy Miklós, aki csak néhány napra szállott ki, szintén megfejthetetlen módon halasztgatta távozását. Hiába zaklatta tisztartója majdnem minden nap sürgető leveleivel, amelyekben az ugy is gyenge lábón álló gazdaság zavaros állapotait csepette élénk színekkel, nem volt rábirható, hogy a fürdőt elhagyja. Had menjen tönkre minden, hadd omoljon össze az egész világ, de innen nem mozdul addig . . . Meddig? Ó maga sem tudta. . . . Csak érezte, hogy olyan valami megy végbe a lelkében, ami egészen kihozta a rendes kerékvágásból. Ugy gondolta, hogy halálosan gyűlöli azt a leányt, aki soha, még csak egy érdeklődő pillantásig sem felejtkezett meg magáról ő irányában és mégis kedvetlen, ideges volt, ha nem lehetett a közelében és elveszítettnek tekintette azt az időt, mikor nem láthatta és nem fürödhetett meg lelke hangjának zenéjében, — ha máshoz szállott. . . .

Sára eleinte csak a bosszura gondolt. És hogyan bosszulhatná meg magát egy szép leány más módon, minthogy végzetszerűen magába bolondítja ellenfelét, hogy aztán könnyörtelenül nevetkessen a kudarcán?

Ez a banális bosszúterv, a serdülő leány lelkében, még azon a szerencsétlen hajnalon fogamzott meg, mikor csupa gyerekes kíváncsiságból kiszökött hálószobájából, hogy a „lumpokat“ egy óvatlan pillanatukban meglesse.

Nagyon is megbűnhődött szegény azért a csinyjáért, melynek balsikere felől azóta sem szólt senkinek.

Környezete nem sejtette, hogy egy isteni tudatlanságból, bizalomból épült tündérpalota akkor omlott össze a tapasztalatlan kis leány lelkében és helyét felverte a gyanakodás, hitetlenség maszlagja.

És most végre közelében volt ez az ember. . . . Csoda-e, ha másra gondolni sem tudott, minthogy mind azt a keserűséget, amely azóta folytonosan marta a lelkét, busásan visszafizesse neki.

Csak hogy nem jól ismerte önmagát. Talán maga sem tudta, hogy sokkal tiszteségebb, egész gondolkozásmódja sokkal nobilisabb, semhogy ilyen közönséges eszközhöz folyamodnék.

Nem volt képes reá, hogy léha leányok módjára kacérkodjék.

Nem tudott tettetni. Nem volt hát más mód, mint bevárni az alkalmat, mikor porig alázhatja Deésy. Mikor a szemébe vághatja neki, amit álmatlanul töltött éjszakáinak százszor; ezerszer elismételt önmagában: „Megtanított reá, hogy a világon minden eladó, mindenkinek van áruba boosátható portékája. Önnek véletlenül ősrégi neve mellé, még megvesztegető külsőt is adott a kegyes végzete. Hajrá! Ezekkel lehet ám csak nyereszkedni! Ki is áll a kirakatba, mint valami szép eladó baba: „Ide nézzetek, jöjjetek és vegyetek meg, ti, akiknek módokban van ilyen szép legényre licitálni. Természetesen csakis azé leszek, aki a legtöbbet ígér értem!“ Hát csak szerencsét az üzlethez. Lehet, hogy várakozásán felül sikerülni is fog. Csak hogy én . . . én . . . nem leszek a versenyzők között! . . .

Ezeket ha megmondhatná neki egyszer! Ha láthatná büszke arcát elsápadni és elborulni veszedelmesen szép szeméit. Ha érezné mint vonaglik meg a lelke, szavainak sulya, alatt, amely mint megannyi korbácsütés, vágna végig rajta! . . . Akkor . . . akkor talán megnyugodnék végre ő is. . . Még így szinte elviselhetetlen fizikai kint okoz neki az az örült szívdobogás, amely meglepi, valahányszor Deésy Miklós alakját feltűnni látja. Ilyenkor, ahelyett, hogy elbűvölő lényének minden segédeszközét a harcba vinné, égő szemekkel, keményen összeszorított ajakkal hallgat mert fél, ha megszólal, kiérzik a hangja remegéséből, hogy milyen vihar dul a lelkében. . . .

IV.

Jóteknycélú hangversenynyel egybekötött tánevigalomra készült a fürdőközönség. Valami előkelő orosz főúr, aki maga is remekül játszott zongorán, rendezte az egész ünnepélyt, mely mind anyagi, mind erkölcsi tekintetben felülmulhatatlannak ígérkezett.

Hetek óta folytak az előkészületek és most, hogy küszöbön volt a nagy nap, való-

sággal láz fogott el mindenkit. Garmadával érkeztek a csomagok Párisból, Budapestről Bécsből és kacér villák leeresztett redőnyei mögött a kivilágított consolok előtt órák hosszában át türelemmel próbálgatták öltözékeiket a szép asszonyok, leányok, nem törődve azzal, hogy künn ragyogóan süt a nap és rejtelmesen susog az erdő, melynek árnyas utain isteni élvezet lenne bolyongani.

A hiúság kérdése néhány napra mindent háttérbe szorított. Csak Stof Sárát nem fogta el a tetszvágy láza. Oly hanyagul vette az egészséget, mintha rá nem is tartoznának, hogy ott lesz-e a hangversenyen vagy nem?

Fehér bálruháját, mely a maga fejlődési egyszerűségében valódi műemkek volt, alig méltatta egy pillantásra. Mintha mondta volna: én Istenem, hát határozzál valamit. Jelenjek meg bárhogyan, én azért Stof, a dús gazdag Stof leánya vagyok.

De ha neki mindegy volt is, annál inkább megzavarta jelenléte udvarlójának seregét.

Mesésen szép volt ma ez a szegény dús gazdag leány, kinek szomorú tekintetű szemei, fáradt közönyös arkifejezése csak növelték lényének sajtó szerű báját.

Alig hogy vége volt a nagyszabású hangversenynek, mely ezuttal valódi műel-

vezettel szolgált az elkényeztetett közönségnek, törte magát az ifjúság, hogy Sárának, ki elvitázhatatlanul az est királynéja volt, valamennyi táncát lefoglalja.

És Sára, a ki pedig szenvedélyesen szeretett táncolni, ebben sem lelte örömét.

Ugyan hát hogyan táncolna ő. Még ha rút volna is? Ha nehézkesen táncolna is? Nem tultennék magukat minden a pénzszákjai kedvéért?!

(Folytatása következik.)

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DÁVID.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tesszük, hogy a Morgonda község tulajdonát képező, italmérési engedéllyel ellátott korcsmához 1905. évi január hó 1-től 1907. évi december 31-ig terjedő időtartamra 1904. évi november hó 8-án d. e. 10 órakor haszonbérbe adatik.

Kikiáltási ár 900 korona. Bánatpénz ennek 10%-a.

Bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlatok az árverés megkezdése előtt elfogadhatók.

Az árverési feltételek a község jegyzői irodájában megtekinthetők.

Morgonda, 1904. évi október hó 20-án.

Az előjáróság:

Fielk András s. k., Schusztar János s. k.,
k. jegyző. k. bíró.

1-2 731

Ezennel van szerencsénk a n. é. közönségnek b. tudomására hozni, hogy

Grün Samu urat

felruháztuk továbbra is gyárunk részére mindenféle

megrendeléseket

és szerződéseket

felvenni, illetve megkötni.

Kiváló tisztelettel

Erdélyi Természetes Asphaltgyár R. T.

732

TIERFELD LIPÓT Fogaras (Ferencz József-tér. 1-2 szám.)

UJONNAN ÉRKEZTEK.

HALNEMÜEK:

BISMARCK-hering, **CSEMEGE**-hering, **FÜSZEREZETT**-hering, **KELETTENGERI**-hering, **Kieler-SPROTTE**N, **AJOKA**-gyűrűk, **AJOKA**- és **ANCHOVIS** pasta, **WARHANEK**-féle **KORONA**-szardíniák és **OROSZHAL**, **ADRIA** és **FRANCIA** szardínia, **TENGERI PISTRANG**, **TENGERI RÁK**, **TUNHAL**, **CAVIAR** stb.

SAJTOK **FÉLEMENTALI** valódi sveitzi, Trappista, franz **ROQUEFORT**, Imperial, Parmezan stb.

GYÜMÖLCS-FÖZELÉK, GOMBA és HUSKONZERVEK:

zöldborsó, paradicsomiz, hirigomba, kakastarkaj, gomba és champignon-paprikás, sárgagomba. **IZEK:** barack, szilva, csipkebogyó stb. Körte, cseresznye, barack, csemege-befőttek, borju és marha-gulyás, kolbász káposztával, stb.

CHOCOLADE SUCHARD NAGY VÁLASZTÉKBAN.

Ugyszintén **UJ MILKA CHOCOLADE**, praliné, chocol-csemege, cacao, cedrus sucát, cukrozott gyümölcs, kaporna, Liebig-féle huskivonat, Maggi, tapioca.

RUM: nagy választékban a legfinomabbtól egész a legolcsóbbig palackokban és kimérve.

TEA: Orosz, Chinai, kimérve és csomagolva, Hig-lif, five-o-Clock, Noue-Such, Regala, Mikado, Karlsbadi keverék és más fajtákban.

TEASÜTEMÉNY: Carola, Coevemile, Diana, Maeronev, Patience, Piskota, Mixed, Francia keverék stb.

DÉLIGYÜMÖLCS: füge, malagaszőlő, datolya, gesztenye, mogyoró stb.

Köszvény és csúz ellen

legsikeresebb az egész világon ismert és kedvelt

KRIEGNER-féle

REPARATOR

egy nagy üveg 2 korona, kis üveg 1 korona.

Kapható a gyógyszerárakban.

Óvakodjunk utánzatoktól.

Főraktár:

KRIEGNER GYÖRGY „Korona”-gyógyszertára

2-13 Budapest, VIII., Kálvin-tér. 730

Pormentesítő olaj!

ELISMERT LEGJOBB SZER A POR ELTÁVOLÍTÁSÁRA éttermek, kávéházak, hivatalok, iskolák, üzletek és irodákban

A TISZTASÁG FENNTARTÁSA ÉS AZ EGÉSZSÉG MEGÓVÁSA CÉLJÁBÓL

4-6 KIVÁLÓAN AJÁNLOHATÓ. 729

➡ KILÓNKINT 90 FILLÉR. ⬅

NOXIN CIPŐ BÖRFÉNY ezidőszert a legjobbnak elismert bőrfényesítő kenőcs, mely a bőrt folyton puhán és épségben tartja, vízhatlanítja és annak tükörfényt kölcsönöz. Ezen francia módszer szerint készült „NOXIN”-bőrfény felülmulja az összes kül- és belföldi gyártmányokat.

Egyedül kapható: ifj. BORSAI FERENC üzletében.

1 DOBOZ ÁRA 30 FILLÉR.

Hirdetések

jutányos árak mellett felvételnek e lap kiadó-hivatalában.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy eddig Székelyudvarhelyen fennállott

NŐI SZABÓMŰHELYEMET

Fogarasra, Zeyk-utca 10. szám alatti H a n e r-féle házba helyeztem át, hol mindenféle legújabb divatu angol és francia szabászat szerinti kabátok, kosztümekeket és minden e szakmába vágó munkákat jutányos áron és pontosan készítek el.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradok

kiváló tisztelettel
ROÓZ MÓR,
női szabó.

3-3 728

Egy egész jó karban levő

TEKE ASZTAL

jutányos áron eladó. Bővebb értekezés e lap kiadóhivatalában.

727

Schottola Ernő

Budapest, VI., Andrassy-ut 2.

A közeledő szüreti időnyre ajánlok kétszeresen működő

BORSAJTÓKAT,

összeállító szerkezetű szőlőzuzókat bogozó készülékkel és anélkül,

borszivattyukat, amerikai gumitömlőket, bor- és mustmérőket szőlőszedő ollókat, szőlőtaposó zsákokat, erjesztő tölcseréket (kotyogókat) porcellánból, üvegből, pléhből és minden a szőlő és pincegazdálkodáshoz szükséges anyagot és cikkeket.

Nagy képes árjegyzékem kívánatra ingyen és bérmentve küldöm meg

726

PÉNZ

4%-os

Törlesztéses kölcsönöket nyújtok budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékeig I. és II. helyre 15-65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1-15 évig terjedő időre gyorsan és diszkrétan.

Bank- és magánadósságok convertálása.

LANG SAMU

BUDAPEST, VI., Nagymező-u. 12.

A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva. Értékpapírok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvételnek.

Osztálysorsjegyek: 1/4 K. 12.—, 1/2 K. 6.—, 1/3 K. 3.—, 1/6 K. 1.50

4-25 725

(Válaszbélyeg.)

VILÁGHIRŰ!

a „REKORD“ festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arcképeiről, melyeket elismert művészek által készített. Számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerőlevél a világ minden tájáról.

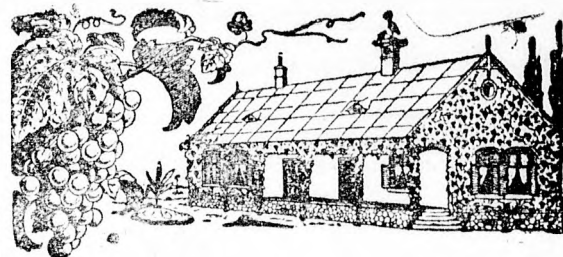
ELSŐRANGU KÉPEK RAI :

.. Olaj-, aquarell- és pastellfestésben ..
o o o fénykép után o o o
48-63. cm. nagyságban ára . . 20 K.
Legfinomabb kivitelű Blom-, Platin- és krétarajz ára 5 K.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉK BÉRMENTVE.

Egy életnagyságu képet készítünk mindenkinék teljesen ingyen, ha részünkre 3 rendelést szerez és azokat egyenkint .. vagy egyszerre beküldi. ..

4-20 „REKORD“ 724
.. festészeti műintézet.
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 46.

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé, kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű), mert nagyobb része, ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen olyan ház, melynek fala mellett a legesekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb, a legremekőbb dísz, anélkül, hogy a legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a leghálátatosabb gyümölcs, mert minden évbea terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Cím :

Érmelléki első szőlőoltványtelep Nagy-
723 Kágya, u. p. Székelyhid. 15-20

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu portland cementet ajánl olcsó áron a

722 27-30

BRASSÓI PORTLAND CEMENT GYÁR

BRASSÓBAN. Fogarason kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. urak kereskedéseikben.

MAGY. KIR. SZAB. OSZT. SORSJÁTEK.

I. HUZÁS MÁR NOVEMBER 24. és 25-én.
EREDETI SORSJEGYEK KAPHATÓK:

THIERFELD DÁVID KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN FOGARASON.

OSZTÁLYSORSJEGYEK: $\frac{1}{4}$ 12 kor. — $\frac{1}{2}$ 6 kor. — $\frac{1}{4}$ 3 kor. — $\frac{1}{8}$ 1.50 kor.

UGYANOTT KAPHATÓK:

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ 0 0 0 0 0
0 SZANATORIUM SORSJEGYEK.

Részletfizetésre elfogadtatnak előjegyzések
5 darabra 40 részlet à korona 1.60. — 10 darabra 40 részlet à 3.20.

Minden sorsjegynek okvetlen nyernie kell.

Bámulatos olcsó!

●●● diszművek, könyvek és folyóiratok. ●●●

Kaphatók egész új állapotban: THIERFELD DÁVID könyvkereskedésében, Fogarason.

1. A Klasszikus arany biblia: I. rész A z ó-Testamentum, II. rész az új-Testamentum; 126 színezett olajfestménnyel, legf. bőr-diszkötésben mindkét kötetnek bolti ára: 300 kor., most csak 120 korona.
2. A magyar nemzet története. Szerkesztette: Szilágyi Sándor, I, II köt. bőrkötésben mindkét kötet bolti ára 32 kor., most csak 16 korona.
3. Brehm Alfred: „állatok világa“. Eddig már megjelent 5 kötet, egy kötet bőrkötésben bolti ára 18 kor., most csak 12 kor.
4. Máj-Szekrenyi: Winnetonn a vörös gentleman. I, II, III. kötet diszkötésben 18 kor., most csak 10 korona.
5. Várossy Gyula: „Szivárvány“. Humoros elbeszélések vászon diszkötésben 4 kor. helyett csak 1 kor. 20 fillér.
6. Sienkiewicz-Szekrényi: (Kis lovag). Történeti regény, diszkötésben I, II. kötet 12 kor helyett csak 6 korona.
7. Máj-Szekrényi: „Quò Vadis“. Történeti regény, diszkötésben I, II. kötet 12 kor. helyett csak 6 kor.
8. „Zur Gute Stunde“ 1901. évben megjelent összes füzetek, egy egész évfolyam 26 füzet 10 kor. 48 fill. helyett csak 5 kor.
9. „Über Land und Meer“ 1902. évben megjelent összes füzetek 18 kor. 72 fill. helyett csak 6 korona.
10. „Gartenlaube“ 1903. évben megjelent összes füzetek 9 kor 60 fillér helyett csak 4 kor. 80 fillér.
11. „Das Buch für alle“ 1903. évben megjelent összes füzetek 10 kor. 8 fillér helyett 4 kor. 80 fillér.
12. „Fliegende Blätter“. Humorisztikus lapok $\frac{1}{2}$ évi egész kötet 9 kor. helyett 4 kor. 80 fill.
13. „Meggendorfer hum. Blätter“ 1 egész évi füzetek 15 kor. 60 fill. helyett csak 9 kor. 60 fillér.
14. Petöfi összes költeményei vászon diszkötésben csak 1 kor. 20 fillér.
15. „Für Alle Welt“ 1903. évben megjelent összes füzetek, egy egész évfolyam 28 füzet 13 kor. 44 fill. helyett csak 5 kor.
16. „Universum“ 1902. évben megjelent összes füzetek, egy egész évfolyam 52 füzet 18 kor. 72 fill. helyett csak 9 kor. 60 fill.

Az ügyvédek részére különösen ajánlom az egész újonnan megjelent „Magyar Döntvénytár“-t szerkeszti Greesák Károly kir. kuriai bíró az egész mű megjelenik 9 erős vászonkötésben, előfizetési ár az egészre 100 kor., mely összeg részletekben is fizethető. I. kötet megjelent.